Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. septembra 2013 *

„Vízová, azylová, prisťahovalecká politika a iné politiky, ktoré sa týkajú voľného pohybu osôb — Prisťahovalecká politika — Nelegálne prisťahovalectvo a neoprávnený pobyt — Repatriácia neoprávnene sa zdržiavajúcich osôb — Smernica 2008/115/ES — Vrátenie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín — Konanie o odsune — Zaistenie — Predĺženie zaistenia — Článok 15 ods. 2 a 6 — Právo na obhajobu — Právo byť vypočutý — Porušenie — Dôsledky“

Vo veci C-383/13 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Holandsko) z 5. júla 2013 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním:

M. G.,

N. R.

proti

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory R. Silva de Lapuerta, sudcovia G. Arestis, J.-C. Bonichot (spravodajca), A. Arabadžiev a J. L. da Cruz Vilaça,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: M.-A. Gaudissart, vedúci oddelenia,

so zreteľom na návrh vnútroštátneho súdu z 5. júla 2013 doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň prejednať prejudiciálny návrh v rámci naliehavého konania podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

so zreteľom na rozhodnutie druhej komory z 11. júla 2013 vyhovieť uvedenému návrhu,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. augusta 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. G., v zastúpení N. C. Blomjous a M. Strooij, advocaten,

* Jazyk konania: holandčina.

— N. R., v zastúpení: L. M. Weber a R. M. Seth Paul, advocaten,

— holandská vláda, v zastúpení: J. Langer a M. Bulterman, splnomocnení zástupcovia,

— poľská vláda, v zastúpení: K. Pawłowska a M. Arciszewski, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: M. Condou-Durande, A. Bouquet a R. Troosters, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí generálneho advokáta,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 ods. 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, s. 98), a článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporov medzi M. G. a N. R. a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (štátny tajomník pre bezpečnosť a spravodlivosť) vo veci zákonnosti rozhodnutí o predĺžení opatrení na zaistenie na účely odsunu, ktoré boli voči nim prijaté.

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Odôvodnenia 11, 13 a 16 smernice 2008/115 stanovujú:

„(11) Na zabezpečenie účinnej ochrany záujmov dotknutých osôb by sa mal stanoviť spoločný minimálny súbor právnych záruk týkajúcich sa rozhodnutí vzťahujúcich sa na návrat…

…

(13) Použitie donucovacích opatrení by malo byť striktne viazané na zásady primeranosti a účinnosti z hľadiska použitých prostriedkov a sledovaných cieľov.… Členské štáty by mali mať možnosť spoľahnúť sa na rozličné možnosti monitorovania núteného návratu…

…

(16) Využitie zaistenia na účely odsunu by malo byť s ohľadom na použité prostriedky a sledované ciele obmedzené a viazané na zásadu primeranosti. Zaistenie je oprávnené len na prípravu návratu alebo vykonanie procesu odsunu a ak by uplatnenie miernejších donucovacích opatrení nebolo dostatočné.“

4 Článok 13 smernice 2008/115 stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú spoločné normy a postupy, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v súlade so základnými právami ako všeobecnými zásadami práva Spoločenstva a medzinárodného práva vrátane záväzkov týkajúcich sa ochrany utečencov a ľudských práv.“

5 Článok 2 smernice 2008/115 stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu.

…“

6 Podľa článku 15 smernice 2008/115/ES:

„1. Pokiaľ sa v osobitnom prípade nedajú účinne uplatniť iné dostatočné, ale menej prísne donucovacie opatrenia, členské štáty môžu zaistiť len štátneho príslušníka tretej krajiny, voči ktorému prebieha konanie o návrate, s cieľom pripraviť návrat a/alebo vykonať proces odsunu, a to najmä keď:

a) existuje riziko úteku, alebo

b) dotknutý štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy návratu alebo odsunu.

Zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

2. Zaistenie nariaďujú správne alebo súdne orgány.

Zaistenie sa nariaďuje písomne s uvedením skutkových a právnych dôvodov.

Ak zaistenie nariadili správne orgány, členské štáty:

a) buď zabezpečia rýchle súdne preskúmanie zákonnosti zaistenia, o ktorom sa rozhodne v čo najkratšom čase od začiatku zaistenia,

b) alebo poskytnú dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny právo podať návrh na začatie konania, v rámci ktorého sa zákonnosť zaistenia preverí postupom rýchleho súdneho preskúmania, o ktorom sa rozhodne v čo najkratšom čase od začiatku príslušného konania. V takomto prípade členské štáty bezodkladne informujú štátneho príslušníka tretej krajiny o možnosti podania návrhu na začatie takéhoto konania.

Ak sa zistí, že zaistenie nie je zákonné, dotknutý štátny príslušník tretej krajiny bude bezodkladne prepustený.

3. V každom prípade sa zaistenie preskúma v primeraných lehotách buď na žiadosť dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny alebo *ex offo*. V prípade predĺženia lehoty [doby – *neoficiálny preklad*] zaistenia na preskúmanie dohliada súdny orgán.

4. Zaistenie prestáva byť odôvodnené a dotknutá osoba sa bezodkladne prepustí, ak už z právnych alebo iných dôvodov neexistuje odôvodnený predpoklad na odsun alebo už neplatia podmienky [nie sú splnené podmienky – *neoficiálny preklad*] ustanovené v odseku 1.

5. Zaistenie trvá, kým sú splnené podmienky ustanovené v odseku 1 a kým je to potrebné na zabezpečenie úspešného odsunu. Každý členský štát stanoví maximálnu lehotu [dobu – *neoficiálny preklad*] zaistenia, ktorá nesmie presiahnuť šesť mesiacov.

6. Členské štáty môžu lehotu [dobu – *neoficiálny preklad*] zaistenia uvedenú v odseku 5 predĺžiť len na obmedzený čas, a to nie dlhšie ako ďalších dvanásť mesiacov v súlade s vnútroštátnym právom, v prípadoch, keď je napriek všetkým ich primeraným snahám pravdepodobné, že proces odsunu bude trvať dlhšie:

a) z dôvodu nedostatočnej spolupráce dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny alebo

b) z dôvodu omeškania pri získavaní nevyhnutných dokladov od tretích krajín.“

Holandská právna úprava

7 Podľa § 2:1 ods. 1 všeobecného zákona o verejnej správe (Algemene wet bestuursrecht) má každý právo dať si poradiť alebo nechať sa zastupovať splnomocneným zástupcom pri obrane svojich záujmov vo vzťahoch so správnym orgánom.

8 Podľa § 4:8 ods. 1 uvedeného zákona správny orgán pred prijatím rozhodnutia, ktoré pravdepodobne spôsobí ujmu dotknutej osobe, ktorá o toto rozhodnutie nežiadala, tejto osobe umožní vyjadriť sa, ak na jednej strane uvedené rozhodnutie vychádza z okolností súvisiacich so skutočnosťami a záujmami, ktoré sa dotknutej osoby týkajú, a na druhej strane samotná dotknutá osoba tieto informácie neposkytla.

9 § 59 ods. 1 prvá veta a písm. a) zákona o cudzincoch z roku 2000 (Vreemdelingenwet 2000, ďalej len „Vw z roku 2000“) stanovuje, že Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie môže zaistiť cudzinca, ktorý sa neoprávnene zdržiava na štátnom území, s cieľom vrátiť ho na hranicu, pokiaľ je to v záujme verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti.

10 Podľa § 59 ods. 5 Vw z roku 2000 zaistenie uvedené v odseku 1 tohto paragrafu nemôže trvať viac ako šesť mesiacov.

11 Podľa odseku 6 uvedeného § 59 dobu uvedenú v odseku 5 možno predĺžiť o ďalších dvanásť mesiacov, pokiaľ je napriek všetkému primeranému úsiliu pravdepodobné, že vrátenie na hranicu bude trvať dlhšie z dôvodu nedostatočnej spolupráce cudzinca alebo z dôvodu omeškania pri získavaní nevyhnutných dokladov od tretích krajín.

12 § 94 ods. 4 Vw z roku 2000 stanovuje, že Rechtbank (správny súd) konštatuje dôvodnosť žaloby podanej proti zaisteniu, ak dospeje k záveru, že jeho výkon je v rozpore s Vw z roku 2000 alebo že sa po zvážení všetkých dotknutých záujmov nejaví ako primerane opodstatnené. V takom prípade Rechtbank nariadi zrušenie opatrenia.

13 § 106 ods. 1 Vw z roku 2000 oprávňuje Rechtbank, aby cudzincovi priznal náhradu škody zo strany štátu, pokiaľ nariadi zrušenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu alebo pokiaľ bolo obmedzenie osobnej slobody zrušené už pred začatím skúmania návrhu na zrušenie tohto opatrenia.

14 Odsek 2 tohto § 106 stanovuje, že odsek 1 rovnakého paragrafu sa uplatní *mutatis mutandis*, pokiaľ oddelenie Raad van State (Štátna rada) pre správne súdnictvo nariadi zrušenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu.

15 § 5.1a ods. 1 nariadenia o cudzincoch z roku 2000 (Vreemdelingenbesluit z roku 2000) stanovuje, že pokiaľ je to v záujme verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti, cudzinec, ktorý sa neoprávnene zdržiava na štátnom území, môže byť zaistený, ak:

„a) existuje riziko úteku cudzinca,

alebo

b) cudzinec sa vyhýba príprave návratu alebo vrátenia na hranicu alebo im bráni“.

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

16 Holandské orgány zaistili 24. októbra 2012 G. a 11. novembra 2012 R. v rámci konania o odsune. Rozhodnutím z 19. apríla 2013 v prípade G. a z 29. apríla 2013 v prípade R. bolo zaistenie predĺžené na dobu nepresahujúcu dvanásť mesiacov najmä z dôvodu nedostatku spolupráce dotknutých osôb v rámci konania o odsune.

17 G. aj R. podali žaloby proti rozhodnutiam o predĺžení, ktoré sa ich týkali. Rozsudkami z 22. a 24. mája 2013 Rechtbank Den Haag (správny súd v Haagu) ako prvostupňový súd konštatoval porušenie práva na obhajobu, ale zamietol žaloby, keďže usúdil, že táto vada nevedie k zrušeniu rozhodnutí o predĺžení. G. aj R. podali proti týmto rozsudkom odvolania na Raad van State.

18 Podľa tohto súdu skutkové okolnosti sporov vo veciach samých patria do pôsobnosti smernice 2008/115. Podľa neho je tiež nesporné, že boli porušené práva na obhajobu, keďže predtým, ako boli prijaté rozhodnutia o predĺžení, o ktoré ide vo veciach samých, neboli dotknuté osoby riadne vypočuté v súlade s podmienkami stanovenými vnútroštátnou právnou úpravou.

19 Spresňuje, že podľa vnútroštátneho práva súdy určujú právne následky takéhoto porušenia tak, že zohľadnia záujmy zabezpečované predĺžením zaistenia, a preto nie sú povinné zrušiť rozhodnutie o predĺžení prijaté bez toho, aby bola dotknutá osoba vopred vypočutá, ak sa záujem ponechať ju zaistenú považuje za prevažujúci.

20 Vnútroštátny súd sa však pýta na súlad takejto judikatúry s právom Únie. Spresňuje tiež, že podľa holandského práva, ak vnútroštátny súd konštatuje, že rozhodnutie o zaistení musí byť zrušené, príslušné orgány nemajú možnosť prijať nové rozhodnutie o zaistení a dotknutá osoba preto musí byť ihneď prepustená na slobodu.

21 Za týchto okolností Raad van State rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má porušenie všeobecnej zásady dodržiavania práva na obhajobu, ktorá je vyjadrená tiež v článku 41 ods. 2 [Charty], vnútroštátnym správnym orgánom pri príprave rozhodnutia o predĺžení v zmysle článku 15 ods. 6 smernice 2008/115… za následok bezpodmienečne a vo všetkých prípadoch zrušenie zaistenia?

2. Umožňuje táto všeobecná zásada dodržiavania práva na obhajobu vykonať zváženie záujmov, v rámci ktorého sa okrem závažnosti porušenia uvedenej zásady a z neho vyplývajúcich zásahov do záujmov cudzinca zohľadnia aj záujmy členského štátu zabezpečované predĺžením zaistenia?“

O návrhu na začatie prejudiciálneho konania

O naliehavom konaní

22 Raad van State na základe ustanovení posledného odseku článku 267 ZFEÚ a článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora požiadal, aby bol tento návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom konaní.

23 Vnútroštátny súd odôvodnil túto žiadosť tvrdením, že štátni príslušníci tretích krajín, o ktorých ide v sporoch, o ktorých má rozhodnúť, sú zaistení a že ich situácia patrí do pôsobnosti hlavy V Zmluvy o FEÚ, ktorá sa týka priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. V prípade, ak sa na jeho prvú otázku odpovie kladne, zaistenia budú musieť byť okamžite zrušené. Ak sa na prvú otázku odpovie záporne, bude z toho vyplývať, že zváženie záujmov je skutočne možné a Raad van State ho bude musieť vykonať preskúmaním v čo najkratšom čase, či toto zváženie musí alebo nemusí viesť k zrušeniu zaistení.

24 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice 2008/115, ktorá patrí do oblasti upravenej v hlave V tretej časti Zmluvy. Možno na ňu preto uplatniť naliehavé konanie upravené v článku 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 107 rokovacieho poriadku.

25 V druhom rade treba konštatovať, že ako to zdôraznil vnútroštátny súd, žalobcovia vo veciach samých boli pozbavení osobnej slobody a vyriešenie sporov vo veci samej môže mať za následok, že toto pozbavenie osobnej slobody sa okamžite ukončí.

26 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, druhá komora Súdneho dvora 11. júla 2013 na základe návrhu sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodla o vyhovení návrhu vnútroštátneho súdu, aby sa tento návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednal v rámci naliehavého konania.

O prejudiciálnych otázkach

27 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa právo Únie, najmä článok 15 ods. 2 a 6 smernice 2008/115, má vykladať v tom zmysle, že ak sa v rámci správneho konania rozhodlo o predĺžení zaistenia, pričom bolo porušené právo byť vypočutý, treba okamžite zrušiť zaistenie alebo či vnútroštátny súd oprávnený na posúdenie zákonnosti tohto rozhodnutia o predĺžení môže ponechať zaistenie v platnosti, ak sa po vyvážení prítomných záujmov domnieva, že je naďalej opodstatnené.

28 Treba konštatovať, že vnútroštátny súd usúdil, že za okolností sporov, ktoré mu boli predložené na rozhodnutie, bolo pri prijatí rozhodnutí o predĺžení zaistenia porušené právo byť vypočutý. Súdny dvor sa preto v rámci tohto naliehavého prejudiciálneho konania nemá vyjadriť k podmienkam existencie porušenia povinnosti zaručiť právo byť vypočutý z hľadiska práva Únie, ale iba uviesť vnútroštátnemu súdu, aké následky spája právo Únie s takýmto porušením.

29 V tejto súvislosti treba uviesť, že kapitola III smernice 2008/115 s názvom „Procesné záruky“ stanovuje formálne podmienky, ktoré musia spĺňať rozhodnutia o odsune, ktoré musia byť najmä vydané písomne a musia byť odôvodnené, pričom zaväzuje členské štáty zaviesť účinné opravné prostriedky proti týmto rozhodnutiam. Táto smernica v rámci svojej kapitoly IV venovanej zaisteniu na účely odsunu vo svojom článku 15 ods. 2 predovšetkým stanovuje, že ho nariaďujú správne alebo súdne orgány písomne s uvedením skutkových a právnych dôvodov, z ktorých vychádza rozhodnutie o zaistení, a spresňuje podmienky súdneho preskúmania tohto rozhodnutia, ak bolo nariadené správnym orgánom. Článok 15 ods. 2 posledný pododsek smernice 2008/115 okrem iného stanovuje, že ak zaistenie nie je zákonné, dotknutý štátny príslušník tretej krajiny je bezodkladne prepustený.

30 Treba ešte uviesť, že hoci článok 15 ods. 6 rovnakej smernice stanovuje, že členské štáty môžu predĺžiť dobu zaistenia na účely odsunu na obmedzený čas nepresahujúci ďalších dvanásť mesiacov v súlade s vnútroštátnym právom, ak sú splnené určité hmotnoprávne podmienky, toto ustanovenie neobsahuje nijaké procesné pravidlo.

31 Treba preto konštatovať, že hoci autori smernice 2008/115 chceli podrobne ohraničiť záruky poskytnuté dotknutým štátnym príslušníkom tretích krajín tak pokiaľ ide o rozhodnutie o odsune, ako aj pokiaľ ide o rozhodnutie o ich zaistení, naproti tomu nespresnili, či a za akých podmienok sa musí zabezpečiť dodržanie práva týchto štátnych príslušníkov byť vypočutí, ani dôsledky, ktoré treba vyvodiť z porušenia tohto práva, okrem všeobecnej požiadavky prepustenia na slobodu v prípade, ak je zaistenie nezákonné.

32 Podľa ustálenej judikatúry právo na obhajobu, ktorého súčasťou je právo byť vypočutý a právo na prístup k spisu, patrí medzi tie zo základných práv, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie a sú zakotvené v Charte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, body 98 a 99, ako aj citovanú judikatúru). Platí tiež, že tieto práva sa musia dodržiavať aj vtedy, ak príslušná právna úprava takúto formálnu požiadavku výslovne nestanovuje (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. novembra 2012, M., C-277/11, bod 86 a citovanú judikatúru).

33 Súdny dvor však už uviedol, že základné práva, ako je dodržiavanie práva na obhajobu, nie sú absolútnymi právami, ale môžu obsahovať obmedzenia pod podmienkou, že tieto obmedzenia skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu, ktoré predmetné opatrenie sleduje, a z hľadiska sledovaného cieľa nie sú neprimeraným a neprípustným zásahom poškodzujúcim samotnú podstatu takto zabezpečených práv (rozsudok z 15. júna 2006, Dokter a i., C-28/05, Zb. s. I-5431, bod 75).

34 Okrem toho existencia porušenia práva na obhajobu musí byť preskúmaná v závislosti od osobitných okolností každého konkrétneho prípadu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. októbra 2011, Solvay/Komisia, C-110/10 P, Zb. s I-10439, bod 63), najmä od povahy aktu, o ktorý ide, kontextu, v ktorom bol prijatý, a právnych noriem, ktoré upravujú dotknutú oblasť (rozsudok Komisia a i./Kadi, už citovaný, bod 102 a citovaná judikatúra).

35 Povinnosť dodržiavať právo na obhajobu osôb, ktorým sú určené rozhodnutia, ktoré citeľným spôsobom ovplyvnia ich postavenie, sa tak v zásade vzťahuje na správne orgány členských štátov pri prijímaní opatrení patriacich do pôsobnosti práva Únie. Pokiaľ tak, ako v prejednávanej veci, právo Únie nestanovuje ani podmienky, za ktorých sa musí zabezpečiť dodržiavanie práva na obhajobu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, ani dôsledky porušenia týchto práv, tieto podmienky a dôsledky sa určia podľa vnútroštátneho práva, pokiaľ opatrenia prijaté v tomto zmysle sú rovnakej povahy ako tie, ktoré sa vzťahujú na jednotlivcov v porovnateľných situáciách podľa vnútroštátneho práva (zásada ekvivalencie) a nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 18. decembra 2008, Sopropé, C-349/07, Zb. s. I-10369, bod 38, ako aj z 19. mája 2011, Iaia a i., C-452/09, Zb. s. I-4043, bod 16).

36 Hoci je pritom možné, že členské štáty umožňujú výkon práva na obhajobu týchto štátnych príslušníkov rovnakými spôsobmi, ako je to v prípade úpravy situácií podľa vnútroštátneho práva, tieto spôsoby musia byť v súlade s právom Únie a predovšetkým nesmú byť v rozpore s potrebným účinkom smernice 2008/115.

37 Členské štáty teda v rámci svojej procesnej autonómie musia práve v kontexte danom celou judikatúrou týkajúcou sa dodržiavania práva na obhajobu a systému smernice 2008/115 na jednej strane určiť podmienky, za ktorých sa musí zaistiť dodržiavanie práva neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín byť vypočutý, a na druhej strane vyvodiť dôsledky z porušenia tohto práva.

38 Vzhľadom na otázky položené vnútroštátnym súdom treba uviesť, že podľa práva Únie porušenie práva na obhajobu, najmä práva byť vypočutý, vedie k zrušeniu rozhodnutia prijatého v správnom konaní, o ktoré ide, iba vtedy, ak by pri neexistencii tejto vady mohlo toto konanie dospieť k inému výsledku (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 14. februára 1990, Francúzsko/Komisia, C-301/87, Zb. s. I-307, bod 31; z 5. októbra 2000, Nemecko/Komisia, C-288/96, Zb. s. I-8237, bod 101; z 1. októbra 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Rada, C-141/08 P, Zb. s. I-9147, bod 94, a zo 6. septembra 2012, Storck/ÚHVT, C-96/11 P, bod 80).

39 Z toho na jednej strane vyplýva, že nie každá vada pri výkone práva na obhajobu v správnom konaní o predĺžení zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny na účely jeho odsunu predstavuje porušenie tohto práva. Na druhej strane nie každé porušenie najmä práva byť vypočutý je takej povahy, že má za následok systematické spôsobovanie nezákonnosti prijatého rozhodnutia v zmysle článku 15 ods. 2 posledného pododseku smernice 2008/115, a nevedie teda automaticky k prepusteniu dotknutého štátneho príslušníka na slobodu.

40 Na to, aby sa konštatovala takáto nezákonnosť, totiž vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby v prípade, ak sa domnieva, že došlo k vade, ktorá sa týka práva byť vypočutý, preveril, či v závislosti od skutkových a právnych okolností, ktoré sú špecifické pre prejednávanú vec, správne konanie, o ktoré ide, mohlo viesť k inému výsledku z dôvodu, že dotknutí štátni príslušníci tretích krajín mohli uviesť okolnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie ich zaistenia.

41 Ak sa vnútroštátnemu súdu neprizná takáto voľná úvaha a stanoví sa, že akékoľvek porušenie práva byť vypočutý vedie automaticky k zrušeniu rozhodnutia o predĺžení zaistenia a zrušeniu zaistenia, hoci takáto vada by v skutočnosti nemusela mať vplyv na toto rozhodnutie o predĺžení a zaistenie by mohlo spĺňať hmotnoprávne podmienky stanovené v článku 15 smernice 2008/115, hrozí narušenie potrebného účinku tejto smernice.

42 Treba totiž pripomenúť, že na jednej strane podľa odôvodnenia 2 uvedenej smernice je jej cieľom zavedenie účinnej politiky odsunu a repatriácie založenej na spoločných normách, aby boli dotknuté osoby vrátené humánnym spôsobom pri úplnom rešpektovaní ich základných práv a dôstojnosti. Ďalej podľa odôvodnenia 13 rovnakej smernice použitie donucovacích opatrení musí byť striktne podmienené dodržiavaním nielen zásady primeranosti, ale aj zásady účinnosti, pokiaľ ide o použité prostriedky a sledované ciele.

43 Na druhej strane odsun akéhokoľvek neoprávnene sa zdržiavajúceho štátneho príslušníka tretej krajiny predstavuje pre členské štáty prioritu v súlade so systémom smernice 2008/115 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. decembra 2011, Achughbabian, C-329/11, Zb. s. I-12695, bod 38).

44 Preskúmanie vnútroštátneho súdu v súvislosti s údajným porušením práva byť vypočutý v správnom konaní o vydaní rozhodnutia o predĺžení zaistenia v zmysle článku 15 ods. 6 smernice 2008/115 teda musí spočívať v preverení, podľa skutkových a právnych okolností osobitných pre každú prejednávanú vec, či procesné vady skutočne zbavili tých, ktorí ich namietajú, možnosti lepšie uplatniť svoju obhajobu v takej miere, že toto správne konanie mohlo dospieť k inému výsledku.

45 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, treba na položené otázky odpovedať tak, že právo Únie, najmä článok 15 ods. 2 a 6 smernice 2008/115, sa má vykladať v tom zmysle, že ak sa v správnom konaní rozhodlo o predĺžení zaistenia, pričom bolo porušené právo byť vypočutý, vnútroštátny súd poverený posúdením zákonnosti tohto rozhodnutia by mal rozhodnúť o zrušení zaistenia len vtedy, ak usúdi, že vzhľadom na všetky skutkové a právne okolnosti každého jednotlivého prípadu toto porušenie skutočne zbavilo toho, kto ho namieta, možnosti lepšie uplatniť svoju obhajobu v takej miere, že toto správne konanie mohlo dospieť k inému výsledku.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Právo Únie, najmä článok 15 ods. 2 a 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, sa má vykladať v tom zmysle, že ak sa v správnom konaní rozhodlo o predĺžení zaistenia, pričom bolo porušené právo byť vypočutý, vnútroštátny súd poverený posúdením zákonnosti tohto rozhodnutia by mal rozhodnúť o zrušení zaistenia len vtedy, ak usúdi, že vzhľadom na všetky skutkové a právne okolnosti každého jednotlivého prípadu toto porušenie skutočne zbavilo toho, kto ho namieta, možnosti lepšie uplatniť svoju obhajobu v takej miere, že toto správne konanie mohlo dospieť k inému výsledku.

Podpisy